

T.B.M.M.
SAADET PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 22.07.2024
Sayı: 70

10/1655

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'nin tarım ve gıda sektörü, hükümetin ısrarla sürdürdüğü ithalat politikaları ve kısa vadeli çözümlerinin yarattığı derin sorunlarla boğuşmaktadır. Ulusal Süt Konseyi (USK) eliyle süte hak ettiği değeri veremeyen ve ithalata dayalı et ve damızlık sığır politikalarını benimseyen hükümet, yerli üreticilerimizi özellikle küçük aile işletmelerini rekabet edemez hale getirerek sektörün sürdürülebilirliğini tehlikeye atmaktadır. Bu nedenlerle, ülkemizin tarımsal yapısında köklü reformların hayata geçirilmesi şarttır. Et ve Süt sektörünün sürdürülebilirliği ve gıda güvenliğimizin sağlanması için acil bir tarımsal reforma ihtiyaç duyulmaktadır. Bu amaçla Anayasamızın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddelerine uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz. 23.07.2024

Bülent KAYA
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE:

Et ve süt ürünleri piyasalarındaki fiyat istikrarsızlıkları, tüketiciler ve üreticiler arasında dengesizlik yaratmaktadır. Hkmetin et fiyatlarını düşürmek amacıyla uyguladığı ithalat politikaları, yerli üreticileri ve özellikle küçük aile işletmelerini desteklemek yerine, onların piyasa rekabet gücünü azaltmıştır. Canlı hayvan ve et ithalatına ayrılan kaynakların, yerli üretimi desteklemek için kullanılması gerekmektedir. Aksi takdirde, tarımsal gıda üretimi azalacak, işsizlik artacak, ekonomik kayıplar derinleecek ve toplumsal yaşamın her alanında büyük sorunlar ortaya çıkacaktır. Bu durum, milli tarım politikalarının sürdürülebilirliği açısından ciddi endişelere yol açmakta ve yerli üretimin geleceğini tehlikeye atmaktadır.

Öte yandan, Ulusal Süt Koseyi (USK) tarafından çiğ süt tavsiye satış fiyatlarında yapılan %8,5'lik artış (1 Mayıs'tan itibaren 14,64 TL), olan çiğ süt fiyatı, ne bilimsel ve teknik kriterlerle ne de ekonomik parametrelerle uyumlu bir yapı sergilememektedir. Süt üretiminin maliyetini bile karşılamayan bu fiyat politikası, ulusal ekonomi için kritik öneme sahip olan süt sektörünün ve damızlık hayvan varlığının geleceğini tehdit etmektedir. Süt üreticilerinin yaşadığı bu mali sıkıntılar, ülke genelinde süt ve süt ürünleri arzında dalgalanmalara yol açmakta, bu da gıda güvenliği ve tüketiciler fiyatları üzerinde olumsuz etkiler oluşturmaktadır.

Hal böyleyken, artan maliyetlerin altında ezilen süt üreticileri, sanayicilerin haksız düşük fiyat talepleriyle karşı karşıya kalmakta ve bu durum, üreticilerin ekonomik sürdürülebilirliğini ciddi şekilde tehdit etmektedir. Ulusal Süt Konseyi'nin belirlediği 14,65 lira referans fiyatın en az 1 lira drlmesi talebi, sanayicilerin birlik ve kooperatiflere tehdit ve baskı yoluyla dayatılmakta, bu da sektördeki rekabet şartlarını vahim derecede bozmaktadır. Sanayicilerin organize bir şekilde hareket ederek üreticileri tehdit etmesi, sadece üreticilerin ekonomik durumunu değil, aynı zamanda piyasada adil rekabetin sağlanması da derinden sarsmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın bu tehditlere karşı acil ve etkili tedbirler alması ve Rekabet Kurumu'nun, sanayiciler arasındaki rekabeti bozan bu tür ibirliklerini vakit kaybetmeden incelemesi elzemdir. Bu nlemler, hem süt üreticilerinin korunmasını hem de sektörde adil piyasa koşullarının tesisiyle sürdürülebilir bir üretim ortamının sağlanmasını mümkün kılacaktır.

Diğer vahim bir durum da Bursa Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği tarafından yayımlanan güncel canlı hayvan fiyatlarında damızlık düve fiyatlarına yeniden zam yapıldığıdır. Son yapılan zamlarla birlikte, damızlık boş düve fiyatı 95 bin liradan 97 bin 500 liraya, damızlık gebe düve fiyatı ise 123 bin liradan 125 bin 500 liraya yükselmiştir. İnek fiyatlarının son 2-2,5 yıl içinde yaklaşık 10 kat artması, sektörde hızla tekelleşmeyi körüklemekte ve küçük aile işletmelerinin üretimden çekilmesini adeta zorunlu kılmaktadır. Günümüzde köyünde hayvancılık yapmak isteyen bir üreticinin, yalnızca bir hayvan için 120 ile 150 bin lira ödemek zorunda bırakılması, hayvancılığı küçük üreticiler için neredeyse imkânsız hale getirmekte ve sektörü tamamen büyük işletmelere teslim etmektedir. Bu durum, sektördeki tekelleşme sürecini hızlandırırken, yakın gelecekte küçük üreticilerin tamamen üretimden çekilmesi tehlikesini de beraberinde getirmektedir

Ülkemizde ithalatın gölgesinde devam eden hayvancılıkta, 2023 yılında ithalat 3,5 kat artarak 92 bin 763 başa çıkmıştır. 2021 ve 2022 yıllarında düşük süt fiyatları nedeniyle 1 milyona yakın anaç hayvan kesime gitmiş, bu da et ve süt üretiminde düşüşe ve damızlık hayvan açığına neden olmuştur. İthal edilen damızlık sığır fiyatları 2010 dolardan 2762 dolara yükselmiş ve Türkiye, 2023 yılında damızlık sığır ithalatına toplamda 256 milyon 177 bin dolar ödemiştir. Verilerin ortaya koymuş olduğu vaziyet, hayvancılık sektöründe yaşanan yapısal sorunların ve fiyat politikasının olumsuz etkilerinin açık bir göstergesidir.

